

Forslag

til

Lov om ændringer i lov for Færøerne om rettens pleje.

Fremsat den 24. januar 1958 af *justitsministeren*.

§ 1.

I lov for Færøerne nr. 174 af 11. maj 1935 om rettens pleje udgår løbe nr. 31 og 33-36 og erstattes af følgende:

31. § 103, 2. stk., affattes således:

„Rigsadvokaten beskikker efter forslag af landfogeden (politimesteren) anklagere til efter pålæg af landfogeden (politimesteren) at udføre tiltale for Færøernes ret. Politifuldmægtige og sysselmænd er pligtige at modtage sådan beskikkelse, dog uden ret til derfor at oppebære særligt vederlag.“

Paragraffens sidste stykke affattes således:

„Bemyndigelse til i en enkelt sag at udføre tiltale for underretten kan efter indstilling af landfogeden (politimesteren) gives af rigsombudsmanden.“

33. Kapitel 11 affattes således:

„§ 108.

Stk. 1. Politiets opgave er at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelsen af love og vedtægter samt at foretage det fornødne til forhindring af forbrydelser og til efterforskning og forfølgning af sådanne.

Stk. 2. Med justitsministerens samtykke kan der pålægges politiet andre opgaver.

§ 109.

Stk. 1. Justitsministeren er politiets øverste foresatte og udøver sin beføjelse gennem rigspolitichefen, chefen for politiets efterretningstjeneste og landfogeden (politimesteren).

Stk. 2. Til bistand for rigspolitichefen, chefen for politiets efterretningstjeneste og landfogeden (politimesteren) ansættes et ved normeringslov fastsat antal politiinspektører, vicepolitiinspektører, politifuldmægtige og politikommissærer. Sysselmændene udøver politivirksomhed i samme omfang som hidtil.

Stk. 3. Politiets virksomhed udøves iøvrigt dels af det for hele riget fælles politikorps, dels af et særligt politikorps for Færøerne. Dettets størrelse og fordeling i grader fastsættes ved normeringslov efter forud indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre.

Stk. 4. Herudover kan ansættes et personale, hvis størrelse og fordeling fastsættes ved normerings- og finanslov efter forud indhentet erklæring fra Færøernes landstyre.

§ 110.

Under rigspolitichefen henlægges særligt:

- 1) Omflytning samt indstillinger om ansættelser og forfremmelser inden for Færøernes politikorps og politiets kontorpersonele. Forinden omflytning foretages, og indstilling om ansættelse i politikorpsset afgives, indhenter rigspolitichefen erklæring fra landfogeden og gennem rigsombudsmanden fra Færøernes landsstyre.
- 2) Disciplinære sager angående Færøernes politikorps og politiets kontorpersonele. Sager, der skønnes at burde medføre afskedigelse, forflyttelse eller degradation, afgøres dog af justitsministeren.

Mindre disciplinære forseelser kan afgøres af landfogeden (politimesteren) med advarsel, irettesættelse eller bøde på 25 kr. eller derunder.

- 3) Politiets udrustning og kontorhold.
- 4) Regnskabsførelsen vedrørende udgifterne til politivæsenet.
- 5) Politiafdelinger, der ikke er knyttet til en bestemt politikreds, medmindre der af justitsministeren træffes anden bestemmelse.
- 6) Tilrettelæggelsen af fremmedtilsynet og gennemførelsen af de herhenhørende bestemmelser.

§ 111.

Færøerne udgør en politikreds, der forestås af landfogeden (politimesteren). Denne skal have bopæl på Færøerne.

§ 112.

Til bistand for landfogeden (politimesteren) kan efter justitsministerens nærmere bestemmelse ansættes en eller flere politifuldmægtige. Politifuldmægtigenes særlige tjenesteområde er bistand ved påtale af straffesager og ved ledelsen af det politiet påhvilende arbejde, men fastsættes i øvrigt af landfogeden (politimesteren). I landfogedens (politimesterens) fraværelse har en politifuldmægtig den øverste ledelse af politiet i politikredsen.

§ 113.

Stk. 1. For at kunne ansættes i politiets tjeneste skal de pågældende være uberygtede og vederhæftige.

Stk. 2. Rigspolitichefen, chefen for politiets efterretningstjeneste, landfogeden (politimesteren) og politiinspektørerne skal opfylde de i § 42, stk. 3, fastsatte eksamensbetingelser. Politifuldmægtigene og den, der midlertidigt beskikkes som landfoged (politimester) eller til på dennes ansvar at udføre hans forretninger, skal have bestået juridisk embedseksamen. I påtrængende tilfælde kan dog en person, der ikke har bestået juridisk embedseksamen, midlertidigt beskikkes som landfoged.

Stk. 3. Kun som en undtagelse kan nogen ansættes som landfoged (politimester), hvis han ikke i 3 år har haft ansættelse som politifuldmægtig eller i anden overordnet stilling i politiet.

Stk. 4. Justitsministeren træffer bestemmelse om politiets uddannelse og om dets uniformering og udrustning.

§ 114.

Stk. 1. Landfogeden (politimesteren) har den selvstændige ledelse af kredsens politi og ansvaret for udførelsen af det politiet påhvilende arbejde.

Stk. 2. Rigspolitichefen fører tilsyn med landfogedens (politimesterens) almindelige tilrettelæggelse af politiets arbejde, hvorom der af rigspolitichefen kan gives almindelige bestemmelser.

Stk. 3. I tilfælde, hvor en politiundersøgelse eller anden politimæssig opgave kræver særlige forholdsregler, kan rigspolitichefen efter forhandling med landfogeden (politimesteren) træffe de foranstaltninger, som måtte findes påkrævede. Justitsministeren fastsætter de nærmere regler herom.

Stk. 4. For så vidt angår politiets efterretningsvirksomhed, tilkommer de i stk. 2 og stk. 3, 1. punktum, omhandlede beføjelser dog chefen for politiets efterretningstjeneste.

Stk. 5. Justitsministeren kan, hvor en politimæssig opgave er af særegen beskaffenhed, og det findes ønskeligt at træffe særlige bestemmelser med hensyn til dennes løsning, overdrage ledelsen af og ansvaret for gennemførelsen af den pågældende opgave til en særlig dertil udpeget tjenestemand. Om den pågældendes forhold til andre politikmyndigheder træffer justitsministeren nærmere bestemmelse.

Stk. 6. Inden for de af denne lov dragne grænser fastsætter justitsministeren regler for landfogedens (politimesterens) forhold til henholdsvis anklagemyndigheden, rigspolitichefen, og chefen for politiets efterretningstjeneste, såvel som for disse myndigheders indbyrdes samvirken.

§ 115 udgår.

§ 116.

Stk. 1. Fra den 1. april 1958 udreder staten for de på dette tidspunkt fastansatte kommunale polititjenestemænd på Færøerne lønninger i overensstemmelse med lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd.

Stk. 2. Fra samme tidspunkt overtager

F. t. l. om ændr. i l. for Færøerne om rettens pleje.

staten udgifterne ved politiets uniformering og øvrige udrustning. De af de færøske kommuner til politiets udelukkende brug anskaffede udrustningsgenstande, derunder også befodringsmidler, overgår til staten uden vederlag.

Stk. 3. De kommunale polititjenestemænd, der ikke måtte søge overgang til statens tjeneste, forretter polititjeneste på de indtil den 1. januar 1958 gældende vilkår. Der udfærdiges af justitsministeren nyt ansættelsesbrev for disse tjenestemænd, der, hvor kommunale regler ikke i medfør af foranstående kommer til anvendelse, er underkastet de i lov om statens tjenestemænd indeholdte almindelige bestemmelser, derunder dens disciplinærregler.

Stk. 4. Ansættelse på de hidtil for det kommunale politi gældende vilkår, herunder oprykning til højere lønnet stilling, kan efter 1. april 1958 ikke finde sted.

§ 117.

Stk. 1. Staten overtager fra den 1. april 1958 pensioneringen af samtlige på dette tidspunkt fastansatte kommunale polititjenestemænd på Færøerne.

Stk. 2. Den pensionsbyrde, som en kommune har pådraget sig over for de polititjenestemænd, som i henhold til § 116 overgår til statens tjeneste eller kunne være overgået hertil, opgøres pr. 31. marts 1958 efter de af Statsanstalten for Livsforsikring anvendte regler for pensionsbyrders beregning. Det beløb, som derved udkommer, afdrages til staten i løbet af 25 år, og den til enhver tid resterende kapital forrentes med 4 pct. p. a.

§ 118 udgår.“

§ 2.

Denne lov træder i kraft den 1. april 1958.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den gældende politiordning for Færøerne hviler hovedsagelig på lov for Færøerne nr. 174 af 11. maj 1935 om rettens pleje, hvis kapitel II om politimyndigheden indeholder i det væsentlige samme regler som det tilsvarende kapitel i lov om rettens pleje af 11. april 1916, således som denne lov var affattet ved bekendtgørelse nr. 250 af 1. oktober 1932. Reglerne om politimyndigheden i den færøske retsplejelov suppleres af forskellige bestemmelser i lov nr. 55 af 13. april 1894 om politiet på Færøerne, lov nr. 93 af 11. april 1916 om udgifterne i strafferetsplejen og afdeling 12 d) i lov nr. 301 af 6. juni 1946 om statens tjenestemænd.

De ændringer i politilovgivningen for den øvrige del af riget, som er blevet gennemført ved lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets og arrestvæsenets ordning („enhedspolitiloven“) og ved lov nr. 205 af 11. juni 1954 om ændringer i lov om rettens pleje (Politiets ledelse m. v.), har ikke gyldighed for Færøerne. Heller ikke ved lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre er der sket ændringer i den færøske politiordning. Politiet er i denne lov opført på listen over de sagområder, om hvilke det ved lovens § 3 er bestemt, at det afgøres ved nærmere forhandling, om og i hvilket omfang de pågældende spørgsmål kan henføres til færøske særanliggender.

Ifølge den færøske retsplejelovs § 108 udgør

Færøerne en politikreds, der forestås af landfogeden (politimesteren). Politiorðningén i denne politikreds adskiller sig fra politiorðningén i den øvrige del af riget, hvor polititjenesten nu udelukkende er en statsopgave, ved en vidtgående deling mellem forskellige myndigheder af en række af de funktioner, som omtales i politilovgivningen. Politiets virksomhed udøves således dels af de af staten ansatte politimyndigheder, herunder landfogeden (politimesteren), sysselmændene og den i Thorshavn stationerede overpolitibetjent af 2. grad, dels af det færøske kommunale politi. Disse politimyndigheder er ifølge den færøske retsplejelovs § 118 justitsministeren underordnede og står under hans øverste tilsyn, men ledelsen af politiet er i øvrigt delt mellem statens myndigheder: rigspolitichefen, rigsombudsmanden og landfogeden (politimesteren) og de færøske myndigheder: landstyre, lagtinget og de enkelte kommuner. Forpligtelsen til at udrede udgifterne til politiet på Færøerne påhviler statskassen, landskassen, kommunekasserne og de færøske politikasser. De samlede udgifter til politiet og arrestvæsenet på Færøerne udgjorde i finansåret 1955-56 ca. 582 000 kr., hvoraf ca. 360 000 kr. udrededes af statskassen, ca. 59 000 kr. af Færøernes landskasse, ca. 157 000 kr. af kommunekasserne og ca. 6 000 kr. af politikasserne.

Spørgsmålet om en revision af den færøske politi-

ordning har efter gennemførelsen af loven om Færøernes hjemmestyre været genstand for forhandlinger mellem rigsmyndighederne og det færøske hjemmestyre. Som et resultat af disse forhandlinger nedsatte justitsministeriet den 26. september 1955 i overensstemmelse med Færøernes landsstyre et sagkyndigt udvalg med den opgave efter nærmere undersøgelse at fremkomme med forslag om politiets og arrestvæsenets fremtidige ordning på Færøerne, herunder politiets opgaver og organisation, politistyrkens størrelse, fordeling og udrustning samt personalets ansættelsesvilkår, lønninger og uddannelse.

Udvalget har i sin betænkning, der blev afgivet i december 1956, dels redegjort for den nuværende færøske politiordnings retsgrundlag og praktiske udformning, dels fremsat nogle almindelige synspunkter vedrørende revision af den for Færøerne gældende politilovgivning og nogle konkrete forslag til nyordning af politiet og arrestvæsenet på Færøerne. Med hensyn til enkelthederne i de af udvalget stillede forslag henvises til betænkningen, der følger lovforslaget som særskilt bilag. Blandt hovedpunkterne i udvalgets forslag til nyordning af det færøske politi fremhæves følgende:

Der foreslås (jfr. betænkningen side 27-29) tilvejebragt en enklere opbygning af politivæsenet på Færøerne ved, at kommunernes opgaver indenfor den nuværende politiordning bringes til ophør, således som det er sket i den øvrige del af riget ved enhedspolitiordningens gennemførelse den 1. april 1938, jfr. lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets og arrestvæsenets ordning. Udvalget har i denne forbindelse fremhævet, at kun nogle få af de nuværende 50 færøske kommuner har en sådan størrelse, at det er muligt for dem i rimeligt omfang at opfylde de forpligtelser med hensyn til opretholdelse af et passende ordenspoliti, som den færøske politilovgivning indeholder en forudsætning om.

Udvalget har endvidere anset det for nødvendigt, at der gennemføres en forøgelse af den færøske politistyrke. Denne består for tiden af 2 overpolitibetjente og 13 politibetjente, af hvilke kun overpolitibetjentene og 9 politibetjente forretter heldagstjeneste. Udvalget har efter nærmere undersøgelse af forholdene i de enkelte bygder på Færøerne fundet, at der er grundlag for at forhøje antallet af polititjenestemænd med heldagstjeneste til 18, og at der herudover bør ansættes et passende antal reservepolitibetjente, for tiden ikke over 16 (betænkningen side 34-42).

Endelig har udvalget henledt opmærksomheden på, at det i forbindelse med en modernisering af politiet på Færøerne vil blive nødvendigt at opføre

en ny politi- og arrestbygning i Thorshavn, en ny politistation i Klaksvig og nye sysselmandsboliger med kontorlokaler i Østerø og Sandø sysler (jfr. betænkningen side 43-48). Udgifterne hertil er foreløbig anslået til 695.000 kr., hvortil kommer udgifter til inventar m. v.

Den af udvalget afgivne betænkning blev i januar 1957 forelagt Færøernes hjemmestyre til udtalelse. Efter at sagen havde været genstand for overvejelse i et af lagtinget nedsat udvalg, hvis betænkning er gengivet nedenfor som bilag 1, vedtog lagtinget den 16. april 1957 et af lagtingsudvalgets flertal fremsat forslag, hvorefter landsstyret bemyndigedes til at forhandle med vedkommende myndigheder om at gennemføre en fremtidsordning for politi- og arrestvæsenet på Færøerne i overensstemmelse med det i betænkningen om politiets og arrestvæsenets fremtidige ordning på Færøerne af udvalget fremførte, således at de nødvendige lovregler m. v., foranlediget af nyordningen, udfærdiges.

I skrivelse af 29. maj 1957 til rigsombudsmanden (bilag 2) meddelte Færøernes landsstyre, at det i henhold til den givne bemyndigelse havde vedtaget at søge den nuværende ordning, hvorefter politiet på Færøerne er kommunalt, ændret til et politi fælles for landet. Landsstyret fremhævede bl. a., at der ikke var sket nogen ændring i det forhold, at sagområdet politi er et fællesanliggende efter hjemmestyreloven. Rigsombudsmanden anmodedes samtidig om at foranledige udarbejdet forslag til lov om politiets og arrestvæsenets ordning m. v. på Færøerne til forelæggelse for landsstyret.

Med tilslutning af Færøernes landsstyre, jfr. dettes skrivelse af 11. oktober 1957 (bilag 3), fremsættes nærværende forslag til lov om ændringer i lov for Færøerne nr. 174 af 11. maj 1935 om rettens pleje.

Ved lovforslaget foreslås bestemmelserne i den færøske retsplejelovs § 103 og i lovens kapitel 11 om politimyndigheden ændret, således at de får i det væsentlige samme indhold som de tilsvarende bestemmelser i lov om rettens pleje af 11. april 1916, således som denne lov er ændret ved lov nr. 166 af 18. maj 1937 og lov nr. 205 af 11. juni 1954. Der er dog foretaget enkelte ændringer under hensyn til Færøernes særlige stilling.

Ifølge forslaget § 109, stk. 3, vil politiets virksomhed blive udøvet dels af det for hele riget fælles politikorps, dels af et særligt politikorps for Færøerne. Dette særlige politikorps træder i stedet for det nuværende kommunale politi. Dets personale, der også i fremtiden forudsættes rekrutteret fra øernes egen befolkning, jfr. landsstyrets skrivelse

af 11. oktober 1957 (bilag 3), agtes ansat som stats-tjenestemænd og undergivet samme regler som rigspolitiets tjenestemænd. De foreslåede stillinger som reservepolitibetjent omfattes af bestemmelsen i lovforslagets § 109, stk. 4.

Efter lovforslagets § 109, stk. 1, er justitsministeren ligesom i den øvrige del af riget politiets øverste foresatte og udøver sin beføjelse gennem rigspolitichefen, chefen for politiets efterretnings-tjeneste og landfogeden (politimesteren). Da det findes hensigtsmæssigt, at Færøernes hjemmestyre får adgang til at fremsætte sine synspunkter ved-rørende politiets forhold, foreslås det i § 109, stk. 3 og 4, og i § 110, nr. 1, at der af rigsmyndighederne skal indhentes erklæring fra Færøernes landsstyre om visse personale spørgsmål, jfr. landsstyrets skri-velse af 11. oktober 1957 (bilag 3).

Ifølge §§ 116 og 117 skal staten fra den 1. april 1958 udrede de nuværende kommunale polititjenes-temænds lønninger i overensstemmelse med tjene-stemandslovens regler og fra samme dato afholde udgifterne til disse tjenestemænds pensionering, uniformering og øvrige udrustning. Såfremt lovfor-slaget vedtages, vil der ved normeringslov blive søgt tilvejebragt hjemmel til at ansætte de enkelte hid-tidige kommunale polititjenestemænd i stats-tjenestemandsstillinger i overensstemmelse med de principper, som blev fulgt ved oprettelsen af en-hedspolitiet i 1938, jfr. lov nr. 165 af 18. maj 1937 om ændringer i og tilføjelser til lov nr. 98 af 31. marts 1931 om statens tjenestemænd.

I forbindelse med nærværende lovforslag frem-sættes forslag til lov om ændringer i lov om politiet på Færøerne, forslag til lov for Færøerne om ud-gifterne i strafferetsplejen og forslag til lov om arrest-væsenets ordning på Færøerne. Det foreslås i disse lovforslag, at statskassen — i lighed med den for den øvrige del af riget gældende ordning — for-uden de i nærværende lovforslags §§ 116 og 117 omhandlede udgifter afholder alle de øvrige ud-gifter vedrørende politivæsenet, strafferetsplejen og arrestvæsenet på Færøerne, som hidtil er blevet udredet af Færøernes landskasse og de kommunale kasser. Med hensyn til omfanget af disse udgifter og merudgifterne iøvrigt i forbindelse med en ny-ordning af det færøske politi- og arrestvæsen hen-vises til side 24-25 og side 48-51 i den af udvalget vedrørende politiets og arrestvæsenets fremtidige ordning på Færøerne afgivne betænkning.

Da forslagene medfører væsentlige besparelser for de færøske myndigheder, finder man det rime-ligt, at der optages forhandling med disse om re-fusion til statskassen af en del af de anlægsudgifter, som er påkrævet ved forslagernes gennemførelse, jfr. udvalgets betænkning side 48, og om oprettelse af særlige lokale oppebørselskontorer under lands-styret til varetagelse af sysselmændenes hidtidige virksomhed i forbindelse med indkrævning af ind-førselsafgifter og andre landskassen tilfaldende ind-tægter, jfr. udvalgets betænkning side 32.

Bilag 1.
Oversættelse.

Udvalgsbetænkning i lagtings sag nr. 59/1956: Politi- og arrestordning på Færøerne.

Det udvalg, som i 1955 blev nedsat til at undersøge og komme med forslag om en fremtidsordning for politi- og arrestforholdene på Færøerne har afsluttet sine undersøgelser og har oversendt til landsstyret en redegørelse med forslag.

Redegørelsen falder i 4 dele, nemlig

- I. Retsgrundlaget under den nugældende politiordning.
- II. Oversigt over, hvordan politiet nu er ordnet.
- III. Betænkning vedrørende de lovændringer udvalget synes være nødvendige.
- IV. Forslag til ny politi- og arrestordning.

Retsgrundlaget under den nugældende færøske politiordning er retsplejeloven, således som denne er ændret at gælde for Færøerne ved lov nr. 174 af 11. maj 1935 og lov nr. 55 af 13. april 1894 med senere ændringer.

Færøerne er en politikreds med landfogden som leder. Foruden rigspolitiet, der er fælles for riget, og som hidtil i almindelighed kun har virket som kriminalpoliti, bliver polititjenesten varetaget af et kommunalt politi og af sysselmændene. De færøske politimyndigheder er underlagt justitsministeren som højeste tilsyn.

Alle udgifter vedrørende landfogden og sysselmændene, disses kontorpersonale og kontorhold, betales af statskassen, medens udgifterne vedrørende det kommunale politi betales af vedkommende kommune. Landskassen betaler dog nogle af udgifterne til kontorhold hos sysselmændene og statskassen en del af lønningerne til politibetjentene i Tverå. Statskassen stiller hus og kontor til rådighed for landfogden og sysselmændene, medens vedkommende kommune stiller politistation til rådighed for det kommunale politi.

Arrestvæsenet tager landskassen sig af.

Vedrørende omkostninger af politi- og arrestordningen henvises til redegørelse fra udvalget.

Som det ses, er administrationen af politi- og arrestordningen delt mellem statskasse, landskasse og kommunerne, ligesom udgifterne deles mellem statskasse, landskasse, politikasse og kommunerne.

Udvalget er kommet til det resultat, at den nugældende politiordning ikke er heldig. Allerede ved lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets og arrestvæsenets ordning m. v. (enhedspoliti) blev politiet i den anden del af riget samordnet således, at det kom under fælles overledelse, ligesom udnævnelse- og lønforholdene blev fælles, således at det kommunale politi blev nedlagt og i stedet underlagt staten.

Udvalget synes, at politiordningen på Færøerne bør være mere enkel, at kommunerne løses fra deres forpligtelser, og at en ordning gennemføres svarende til ordningen efter nævnte lov af 18. maj 1937. En sådan ordning vil medføre en lettere administration, samme regler for løn, udnævnelse og arbejdsforhold m. v. Som det er nu, er spørgsmålet mere, hvad vedkommende kommune er i stand til at yde til politi, end hvad der er nødvendigt for denne.

Thorshavn byråd har i skrivelse af 15. februar 1955 til landsstyret indstillet, at en ny politiordning gennemføres svarende til den ordning, der er blevet gennemført i den anden del af riget ved førnævnte lov om politiets og arrestvæsenets ordning m. v. af 18. maj 1937 og Klaksvig kommunalbestyrelse har i skrivelse af 11. november 1954 til landsstyret indstillet nogenlunde det samme.

I sit forslag til nyordningen indstiller udvalget, at der ansættes 18 faste politibetjente og 16 reserverbetjente. Nu er der 14 politibetjente og 1 overbetjent.

Udvalget anbefaler også at bøde betydeligt på de nuværende politistationer og at opføre en tidssvarende arrestbygning.

De samlede byggeomkostninger til det,

der er nødvendigt at gøre, anslås til ca. 695 000 kr., medens de almindelige udgifter til politi- og arrestvæsenet anslås til årlig ca. 802 000 kr.

Sagen er henvist til et særligt 5-mands udvalg.

Et mindretal (Trygve Samuelsen) synes, at politiet bør være samordnet som et enhedspoliti (landspoliti), således at kommunerne fritages for deres forpligtelser efter den nugældende politiordning, og at en politi- og arrestordning bør gennemføres i overensstemmelse med den ordning, der blev sat i kraft i den anden del af riget ved lov nr. 166 af 18. maj 1937. I overensstemmelse med forslaget fra udvalget til en fremtidsordning indstiller mindretallet, at antallet af politibetjente og reservebetjente fastsættes til højst 18 politibetjente og 16 reservebetjente. Hvor disse skal være stationerede afgøres efter nærmere forhandling med vedkommende kommunalbestyrelser.

Efter hjemmestyresloven er sagsområdet politi B-sager. Fremtidsordningen bliver derfor at gennemføre som fællesområde.

Et mindretal (Hanus við Høgadalsá) fremfører:

27. februar 1956 fremlagde Tjóðveldisflokkurin sålydende forslag til beslutning:

„Færøernes lagting vedtager, at sagsområdet politi bliver færøsk sær område fra 1. januar 1957.

Samtidig vedtager lagtinget at nedsætte et mellemtingsudvalg på 5 medlemmer til at udarbejde forslag om en kommende politiordning. Forslaget skal forelægges på kommende Olajting.“

Forslaget faldt 5-1.

26. september 1955 har justitsministeriet i samråd med landsstyret nedsat et udvalg til undersøgelse af politi- og arrestordningen på Færøerne og til at fremsætte forslag til ny politi- og arrestordning. I dette udvalg sad en færøing Johan Frits Djurhuus, kontorchef.

Betænkningen, som dette udvalg afgav i december 1956, har Færøernes landsstyre forelagt Færøernes lagting til behandling uden indstilling fra landsstyret.

1. Politiet.

Som ordningen nu er, har disse myndigheder med politiet at gøre: 1) justitsministeren, 2) rigspolitichefen, 3) rigsombudsmanden, 4) landfogden, 5) sysselmændene, 6) Færøernes landsstyre, 7) kommunerne.

Dette må synes at være mere end rodet, at så mange myndigheder har med et og samme administrationsområde at gøre. Det er mindretallets opfattelse, at administrationen bør være hos Færøernes landsstyre.

Politiet på Færøerne ordnes som et færøsk landspoliti under den færøske landfoged, der har ansvaret for ledelsen af politiet. Han ansættes af Færøernes landsstyre.

Færøerne er en politikreds og et tjenestoområde for hele politiet. Fordelene — sammenlignet med den ordning, der har været hidtil — med denne nyordning, er mange. Enhedspolitiet er under samme ledelse og ville uden sammenligning være en mere effektiv institution og mere elastisk, end det stedbundne politi, der nu er. En anden fordel er, at hele staben kommer under samme lønregler og arbejdsregler i det hele taget.

Efter de oplysninger, der er tilvejebragt, er det sikkert ikke nok arbejde for sysselmændene kun at være „kontaktmænd“ hos centralledelsen. Mindretallet synes derfor, at sysselmændenes ordning bør fortsætte således, at sysselmændenes polititjeneste fortsat bliver deres hovedtjeneste, disse bør derfor være højeste politimyndighed i vedkommende syssel.

Embedet som oppebørselskontorets repræsentant er vokset stærkt i de sidste år, og særlig i de sysler, hvor indklaringshavne er. Derudover har sysselmændene flere opgaver, der har sin årsag i sager, der allerede sorterer under landsstyret. Mindretallet synes derfor, at det er på sin plads, at hele sysselmandsordningen optages til undersøgelse.

Som nu er, er 15 politibetjente. Den kommende færøske politistab bør være så lille som mulig. Hvis vi sætter tallet til 15 i den kommende tid, skulle vi få denne faste normering af politiet:

- 1 landfoged,
- 7 sysselmænd,
- 15 politibetjente.

Derudover er fremført at have nogle i reserve, der har haft noget med polititjeneste at gøre. Det er ligeledes vores opfattelse, at havnebetjente og toldere (jfr. ordningen i Island) under særlige omstændigheder bør have politimyndighed, og skal være det faste politi til hjælp. De to arrestbetjente bør også kunne udføre polititjeneste efter landfogdens afgørelse. Landfogden afgør, hvor politibetjentene skal have tjenestested.

Man regner med, at politiordningen i det hele taget, som nu er, koster 554 000 kr., der betales af statskassen (360 000 kr.) af politikasserne (6 000 kr.) af kommunerne (157 000 kr.) og af landskassen (31 000 kr.).

Såfremt politiet ordnes som et færøsk landspoliti, er det ikke urimeligt, at landskassen får refunderet en del af udgifterne fra de kommuner, hvor politiet stationeres, idet man må regne med, at kun de kommuner (eller bygder), hvor politibetjentene er, får gavn af denne som ordenspoliti.

Man foreslår, at kommunerne betaler fjerdedelen af alle udgifterne.

I Thorshavn er politiet stationeret i kælderne på byrådskontoret. Der er tale om at opføre en ny politistation (og arrestbygning) anslået at koste 375 000 kr. Mindretallet råder fra, at dette gennemføres og henstiller i stedet, at landsstyret forhandler med Thorshavn kommune, der nu vil indrette den gamle kommuneskole til byrådsbygning, om samtidig at indrette rum, passende til politistation (3 værelser og 3 detentionslokaler).

2. Arrestordningen.

Landfogden bliver arrestleder. Det foreslås på passende sted udenfor Thorshavn, men alligevel nær ved, at opføre en mindre arrestbygning med bopæl for arrestforvareren og 3 celler og 1 arbejdsrum.

Man stræber imod, at ingen dømt føres til afsoning ud af landet.

Da politiområdet efter lov (23. marts 1948) om Færøernes hjemmestyre står på B-listen, sager der kan overtages efter forhandling, og da arrestvæsenet delvis er rigsansliggende (jfr. retsplejeloven), der ikke kan overtages, henviser mindretallet til ovenstående grundsynspunkt og fremsætter nedenforstående forslag.

Et andet mindretal (J. Fr. Øregaard):

Denne sag, der er forelagt lagtinget af landsstyret, har to formål:

- 1) at politiet på Færøerne bliver et dansk rigspoliti,
- 2) at øge betydeligt om tallet på politibetjente på Færøerne.

Grunden til, at landsstyret forelægger denne sag, må være fiskeristrejken i 1954 og fiskernes krav til lagtingsmænd og landsstyre om, at sammenkalde lagtinget til behandling af spørgsmålet om højere mindsteløn til fiskerne og også lægestriden i Klaksvig.

I alle demokratiske lande er det således, at foreninger og grupper af mennesker, der ikke får den ret i samfundet, som de har fortjent at få, undertiden, når de fremsætter sine krav på rette sted, for at støtte eller fremsætte disse krav, møder i stort tal til demonstration.

At fiskernes krav var retfærdige, er ingen mere i tvivl om. Lagtinget har derfor ikke alene bevilget fiskerne den mindsteløn, de bad om, men har derudover bevilget dem et betydeligt pristillæg. At landsstyret og lagtingsflertallet også tog fejl i lægestriden i Klaksvig, er klart for alle nu.

Den såkaldte lægestrid i Klaksvig var ikke alene fremkommet af ønsket om at beholde en bestemt læge, men også af misfornøjelse om de meget dårlige sygehusforhold, der er der.

At beboerne i Klaksvig havde ret i sine krav, har landsstyret nu indrømmet ved det forslag, som det har forelagt lagtinget om en millionbevilling til at forbedre sygehusforholdene i Klaksvig. Var denne indrømmelse fremkommet i rette tid, havde ingen demonstration været ude i Tinganæs, og formentlig heller ingen lægestrid i Klaksvig.

Mindretallet synes derfor ikke, at en forøgelse af politiet er den mest nødvendige sag i øjeblikket, men at landets penge anvendes bedre til andre formål. Mindretallet sætter derfor intet forslag frem.

Mindretallet (S. Petersen og P. Petersen) indstiller, at arrestordningen gennemføres efter forslaget fra udvalget, og at politiet omordnes fra kommunalt politi til landspoliti (enhedspoliti).

Som anført i betænkningen fremsætter flertallet (S. Petersen, P. Petersen og Trygve Samuelsen) dette

Forslag.

Lagtinget vedtager at anmode landsstyret om at forhandle med vedkommende myndigheder om at gennemføre en fremtidsordning vedrørende politi- og arrestvæsenet på Færøerne i overensstemmelse med det i redegørelsen fra udvalget fremførte, således at de nødvendige lovregler m. v. foranlediget af nyordningen udfærdiges.

Forslag.

fra mindretallet (Hanus við Høgadalsá):

- 1) Færøernes lagting vedtager at nedsætte et mellemtingsudvalg på 3 medlemmer til at udarbejde forslag til en kommende politi- og arrestordning på Færøerne.
- 2) Dette udvalg sammen med landsstyret forhandler med vedkommende myndigheder, så dette område bliver et færøsk særrområde.
- 3) Forslagene og forhandlingsresultat forelægges Færøernes lagting.

Udvalget vedrørende politi- og arrestordningen på Færøerne 16. april 1957.

RIGSOMBUDSMANDEN
PÅ FÆRØERNE

Bilag 2.

Thorshavn, den 31. maj 1957.

Til justitsministeriet.

Fra Færøernes landsstyre har man den 29. maj 1957 modtaget sålydende skrivelse:

„Hoslagt oversendes i oversættelse 4 eksemplarer af udvalgsbetænkning i lagtingssag nr. 59/1956: Politi- og arrestordning på Færøerne.

Det af flertallet (S. Petersen, P. Petersen og Trygve Samuelsen) fremsatte forslag blev af lagtinget vedtaget med 16 stemmer for og 5 imod, 4 medlemmer undlod at stemme, medens 2 var fraværende. Efter det således vedtagne forslag bemyndiges landsstyret at forhandle med vedkommende myndigheder om at gennemføre en fremtidsordning for politi- og arrestvæsenet på Færøerne i overensstemmelse med det i betænkningen (nr. 167) om politiets og arrestvæsenets fremtidige ordning på Færøerne af udvalget fremførte, således at de nødvendige lovregler m. v., foranlediget af nyordningen, udfærdiges.

I henhold til foranstående, er det vedtaget at ændre den nuværende ordning, hvorefter politiet på Færøerne er kommunalt, til et politi fælles for landet. Derimod er der

ikke sket nogen ændring i det forhold, at sagområdet politi er et fællesområde iflg. hjemmestyreloven.

Under henvisning til foranstående skal man anmode hr. rigsombudsmanden om at foranledige, at der udarbejdes forslag til lov om politiets- og arrestvæsenets ordning på Færøerne m.v. til forelæggelse for landsstyret. I denne forbindelse skal man henlede opmærksomheden på, at landskassen delvis afholder udgifterne i strafferetsplejen, medens det i Danmark er sådan jfr. § 2 i lov nr. 166 af 18. maj 1937 om politiets- og arrestvæsenets ordning m. v., at statskassen afholder alle udgifter. Dette forhold bør ændres således, at statskassen bærer disse udgifter.“

Hvilket herved meddeles, idet man skal tillade sig at indstille, at der udarbejdes forslag til lov om politiets- og arrestvæsenets ordning på Færøerne som ønsket af landsstyret.

Statsministeriet er herfra underrettet om sagens fremsendelse til justitsministeriet.

Det i landsstyrets skrivelse nævnte bilag vedlægges.

N. Elkær-Hansen,

FØROYA LANDSSTÝRI

Bilag 3.

Tórshavn, den 11. oktober 1957.

Til rigsombudsmanden på Færøerne.

Landsstyret har på møde den 27. september 1957 vedtaget at anbefale, at hoslagne forslag: Tillæg til forslag til lov for Færøerne om rettens pleje, fremmes med følgende ændringer:

Til § 109, stk. 3, 2. pkt., føjes:

„efter forud indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre“.

Til § 109, stk. 4, føjes:

„efter forud indhentet erklæring fra Færøernes landsstyre“.

Landsstyret henviser til, at området politi i hjemmestylesloven er opført på liste B, og at det er en forudsætning som nævnt i betænkningen, afgivet af det af justitsministeriet nedsatte udvalg, side 41, at politibetjente forudsættes rekrutteret fra øernes egen befolkning.

K. Djurhuus.

Lagmand.

J. Djurhuus.